

Sak Boligbygging / Gravhang.
Kvestang N, 128/s, Norderhov p. Ringenikek.
Buskrend

Dok.nr.	Dato	Dokumentets art	Merknader
①	2/4-81	Brev Ringenikek - U.O.	
②	5/5-81	Jurb. H. Jacobsen	

RINGERIKE KOMMUNE

REGULERINGSJEFEN Rådhuset - Hønefoss, telefon *23111

7. nr. 761/81 (1)

Universitetet i Oslo
Oldsakssamlingen
Frederiksgt. 2
OSLO 1

R. K. jnr.

Ark

IB/if

GNR.128 BNR.5 I RINGERIKE - FORESPØRSEL OM OPPFØRING AV KÅRBOLIG.

Det foreligger forespørsel om oppføring av kårbolig på eiendommen gnr.128 bnr.5 i Ringerike. Siden det i området hvor boligen skal plasseres er avmerket et fornminne på kartet oversendes søknaden til Universitetets oldsakssamling til uttalelse.

RINGERIKE BYGNINGS- OG REGULERINGSVESEN, 2. april 1981.

R.V. Herdlevær
bygn.-og reg. sjef

Ivar Blakkisrud
avd.ing.

Ringerike Bygningsråd,
Rådhuset.

Hönefoss 18.02.81

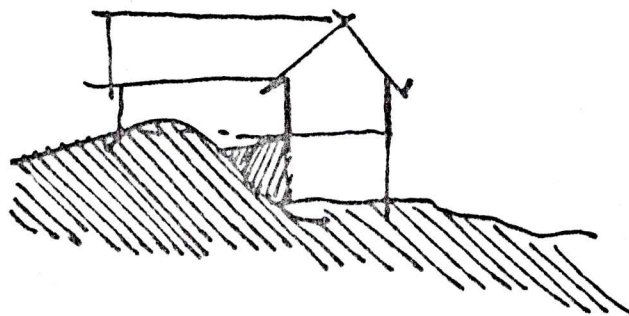
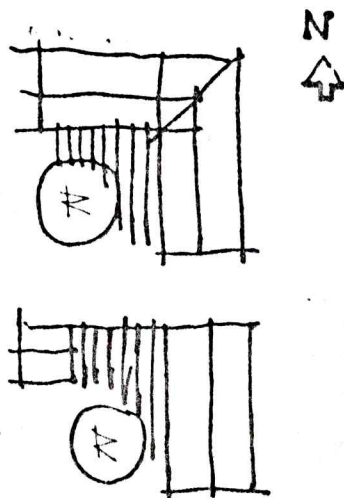
3500 Hönefoss.

Söknaad om byggetillatelse for livörsbolig på nordre
Knestang , gnr. 123 brnr. 5.

Viser til samtaler med Blakkisrud og befaring av A.Kristiansen og Blakkisrud på den aktuelle tomten.

På vegne av gårdbruker Oddvar Ballangrud søker jeg med dette om tillatelse til å oppføre en livörsbolig på et område tilhörende nordre Knestang.

1. Det er ingen muligheter for å sette opp en livörsbolig på samme område som våningshus og driftsbygning m.m..
2. Den planlagte plassering av nybygget tar absolutt hensyn til dyrket og evt. dyrkbar mark, og den aktuelle tonta er det eneste mulige sted for oppføring av livörsbolig.
3. Den eneste hake ved dette alternativet er at det på kartgrunnet er avmerket et fornminne i dette området.
4. Når denne söknaaden sendes nå, skyldes det den situasjonen byggherren er kommet i. Han er blitt 70 % uföretrygiet, 62 år gammel, og behovet for at gårdsdriften overtas av neste generasjon er akutt - og dermed også behovet for en livörsbolig.
5. Som det fremgår av vedlagte situasjonsplan m=1:1000, der huset er avmerket, kan det evt. komme i konflikt med det antatte fornminnet.
Dette kan löses på forskjellige måter;
a) Det antatte fornminnet vurderes og frigis slik at terrenget kan bearbeides og tilpasses huset.
b) Huset bygges i vinkel (f.eks.) der det gis tillatelse til å bearbeide terrenget inntil fornminnet :

6. Vannforsyning vil enten skje fra eksist. komm. vannledning, eller fra egen brønn.
Kloakkeringsproblemet løses evt. med spredegrøft på øst-siden. I forbindelse med nevnte befaring ble det vist til grusholdig grunn i dette området.
Nærmere planer for dette vil bli utarbeidet i neste omgang.

Før det arbeides noe mer med disse løsningene og planlegging av selve huset, bes de rette instanser se på saken og vurdere mulighetene for et nybygg på dette stedet.

Det kan nevnes at det antatte fornminnet hverken er markert i landskapet eller kjent som gravhaug av folk i distriktet. Like ved har det tidligere stått en smie og en korntørke. Smie-tomta er fremdeles synlig, og i følge muntlige overleveringer er det antatte fornminnet rester etter denne korntørka.

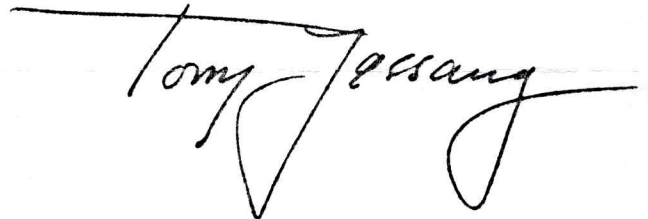
Til slutt vil jeg presisere behovet for denne boligen og håper på en snarlig behandling og et positivt svar.

Med hilsen

Torry Jössang, ark. mnl

Hengslevn. 109

3500 Hønefoss.

Vedl. kopi av
sit. plan m= 1:5000 datert 18.02.81

1170/75

Universitetets
Oldsakssamling
Frederiksgt. 2
Oslo 1.

SØKNAD OM FRIGIVELSE AV REGISTRERTE FORMMINNER.

Det er (i flg. nye kart) registrert fornminner på min eiendom, Knestang 128,5 , Ringerike (tidl. Norderhov), Buskerud; nord for våningshus, øst for bygdevei, nord for skogsvei, (R4. F.67, 481. K 10).

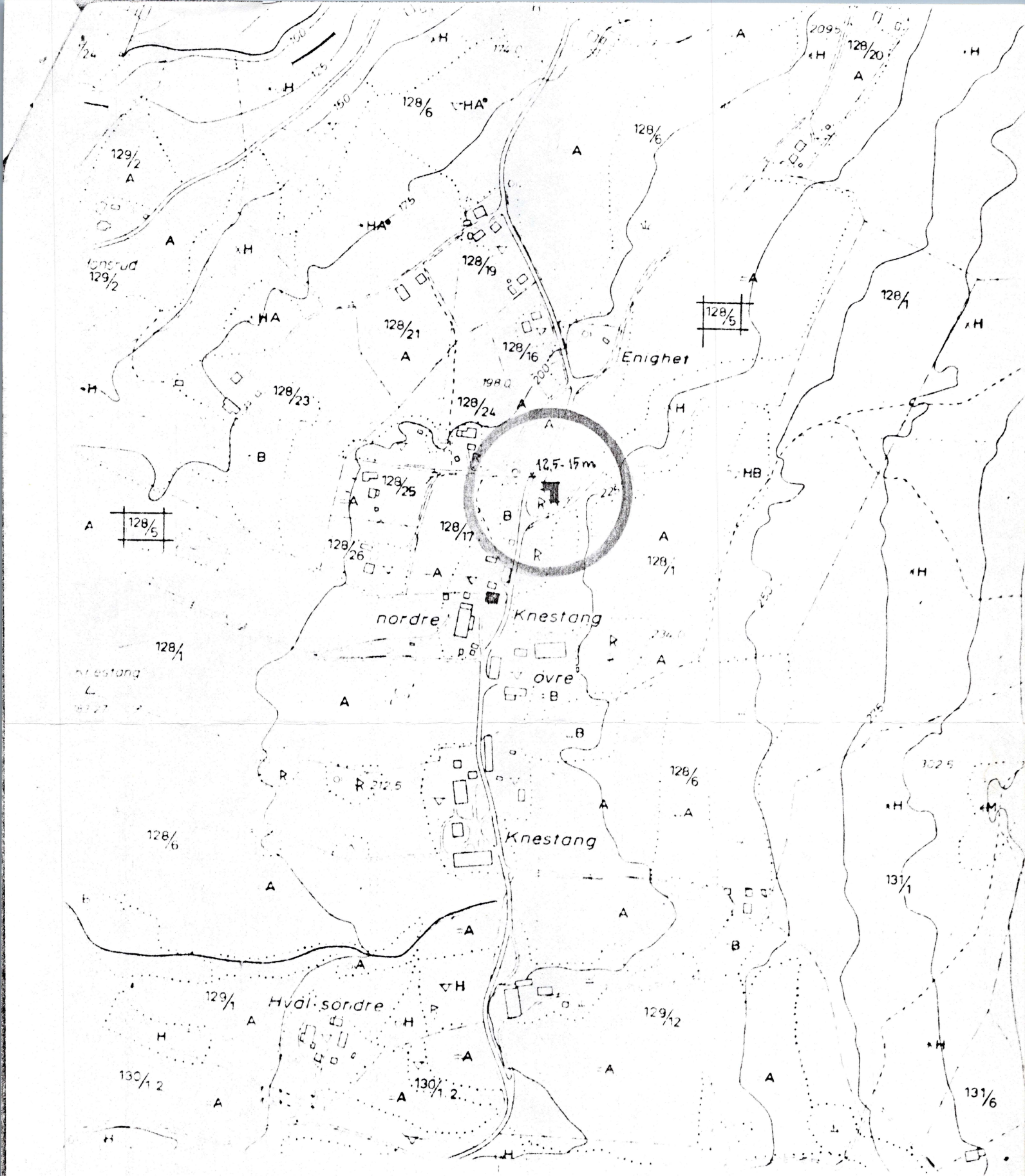
Jeg mener det er et spørsmål om det her virkelig dreier seg om gravhauger og ikke rester fra en gammel korntørke som sto like ved.

Det er av stor viktighet at dette området blir frigitt til bygging av livværesbolig, og jeg ber om at saken blir vurdert så snart som mulig.

Knestang 2. juni 1975

Oddvar Ballangrud

Oddvar Ballangrud,
Rute 2010
3500 Hønefoss.

LIVÖRSBOLIG

Knestang , nordre, 128/5

Situasjonsplan M= 1:5000 , 18.02.81

Torry Jössang - ark. mal.
Hengslevn. 109 3500 Hønefoss

Knestang, gnr. 128:128, brnr. 1:5.

Gårdens eiere: Odd Ticeth (128/1), rute 2010, 3500 Hønefoss.
Oddvar Ballangrud (125/5), rute 2010, 3500 Hønefoss.

Haug s., Norderhov p., Ringerike k., Buskerud.

* Fornminnets art: Samling gravminner.
Reg. v/: Hellen Korshavn/Bjørn Tagseth.
Dato: 9/6.66.
Kontroll v/: E. Skjelsvik.
Dato: 16/6.66.

Nr.: R 4. Flyfoto: F. 67.481.K10.(F65-316.J04).
ØK: Haugsbygd CK 051-5-2.

Terrengets art. Utsikt: N-S-gående lite bergdrag på V-siden av N-S-gående åsdrag. Gras og store bjørketrær. Utsikt mot Randsfjorden i NNØ, hele den Ø-lige dalside mot Randselva i V og Nordfjorden i SV.

Orienteringsoppgaver: 50 m N for det NV-lige hjørne på låven på Knestang (128/1). Kant i kant og Ø for bygdeveien.

Fornminnets art og utstrekning: Samling gravminner, 90 m N-S, 25 m Ø-V.

Beskrivelse: Lengst i N 140 m NNØ for våningshuset på Knestang (128/1) og 20 m Ø for bygdeveien:

1. Uklart merkert, jordblandet rundrøys/steinblandet rundhaug. Tydelig i terrenget. Avflatet. En liten forsenkning i den NV-lige omkrets. Avgrenset av skråning i Ø. En liten forhøyning lagt inn til haugens omkrets i N.
Mål: d. ca. 11 m, h. 1 m.

3 m i SØ:

langaktig steinblandet forhøyning. Grassbevokst. Kan være rester av en gravhaug.

Mål: 1. N-S 5 m, br. Ø-V 2 m, h. 0.2-0.3 m.

37 m S for 1. og skilt fra denne ved en tømmervei gjennom grind:

2. Rundhaug som 1. Uklart markert. Tydelig i terrenget. Avflatet. En liten grunn fordypning i midten hvor det ligger, en flat steinblokk 0.50m x 0.50m x 0.25m. Bevokst med gras. Mål: d. 8.5 m, h. 0.8 m.

Grensende opp til denne i N flat, steinblandet, rund forhøyning. Uklart markert og lite tydelig i terrenget. En liten grop i midten. Mål: d. ca. 7 m, h. 0.1-0.2 m.

Grensende inn til 2 i S:

3. Ditto rundhaug. Uklart markert, men tydelig i terrenget, avflatet. Svak fordypning i midten. Bevokst med gras. Mål: d. 9 m, h. 0.4-0.6 m.

Mellom 2 og 3

en del små rundkamp. Liten Rydningsrøys.

10 m SSV for 3

noen store rundkamp og bruddstein lagt i en halvsirkel. Grensende opp til denne i SV ligger en mindre toppet haug av bruddstein. Rester av en gravminne? Tvm. med halvsirkelen 3 m, h. 0.1 m.

30 m S for 3:

4. ditto rundhaug. Uklart markert og nokså utydelig i terrenget. Haugen meget flat og utflytende. Urørt. Bevokst med gras. En stor bjørk står Ø i haugen. Mål: d. 7-9 m, h. 0.2-0.4 m. Kan være tvilsom som fornminne.

2 m Ø for 4.

rund svak forhøyning. Meget dårlig markert. Ikke tydelig i terrenget. Urørt. Grassbevokst. Mål: d. 7-8 m, h. 0.2 m.

Knestang, (128:128/1:5), Norderhov, Buskerud. (forts.)

Haug nr. 1 og den langaktige forhøyning ligger på 128/1,
de øvrige ligger på 128/5.

Litteratur: Ingen.

A-E!

Mannen på
Kneftang, Nordre-
hov, (Ballangrud)
bør vist få en
melding om at
hanger et req. på hans
eiend, + Lova.

Ifb. min inub. fra
aug. i år.

Helge

I N N B E R E T N I N G

om befaring på Knestang, Nordre og Övre 128/5 og 128/1, Haug s., Ringerike k. Buskerud.

På foranledning om søknad om frigivelse av fornminne fra Oddvar Ballangrud, Knestang Nordre, 128/5, var undertegnede på Knestang 13/8-75.

Søknaden gjaldt R4F67,481 Klo (Kartblad, ÖK Haugsbygd CK 051-5-2) Det må straks bemerkes at eiendomsforholdene til R4 er galt anført i registreringsrapporten. Haug 1 og den langaktige forhøyningen 3 m SÖ for denne ligger på Knestang Nordre 128/5, mens resten av R4 ligger på Knestang Övre 128/1. Dvs. omvendt av det som angis i registreringsrapporten.

Ballangruds mening var å bygge kårbolig på høyde- draget hvor R4, haug 1 og den langaktige forhøyningen ligger, idet det etter hans mening var eneste rimelige sted å bygge.

Ballangrud ble orientert om lovens bestemmelser og prosedyre for søknad om frigivelse.

På samme kartblad finnes et fornminne avmerket noe Ö for tunet på Knestang Övre 128/1 (eier: Odd Triseth. Dette er ikke omtalt i vegrapporten. Fornminnet viste seg ved besök å være fjernet for "etpar år siden". Triseth hevdet å ha snakket med Elizabeth Skjelsvik da hun kontrollerte registreringen i 1966. Etter hans utsagn skal hun ha ment fenomenet var svært tvilsomt som fornminne, og hadde derfor ingen skrupler med å fjerne dette ved nydyrking. Noen skriftlig melding om at det var registrert fornminne på hans eiendom hadde han ikke mottatt. Det samme gjaldt forøvrig Oddvar Ballangrud. Triseth ble for sikkerhets skyld orientert om fornminnefelt R4F67.481.Klo, som delvis ligger på hans eiendom. Det var her kjørt en del rydningsstein på minst én av haugene, og han ble bedt om ikke å fortsette påkjøringen.

Oslo, 19. aug. 1975.

Helge Braathen
Helge Braathen

UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING

FREDERIKS GATE 2
OSLO 1

Gårds/bruksnavn Knestang Nordre	
G.nr./br.nr. 128/5	
Kommune Ringerike	Fylke Buskerud
Sogn Haug	Prestegjeld Norderhov
Eier/bruker, adr. Oddvar Ballangrud, rute 2010, 3500 Hønefoss.	
Gjelder: Ønske om oppheving av fredning av gravhaug for boligbygging.	
Flyfoto F.67.481.K10 R4	Kartref. ØK: CK 051-5-2 Haugsbygd
Innber./rapport/reg. ved: Harald Jacobsen	Dato 5/5-81

I brev datert 2/4-81 fra Ringerike kommune v/reguleringsjef R. V. Herdlevær søkes det om oppheving av fredning av en gravhaug.

Undertegnede foretok befarings på stedet den 28/4-81 sammen med grunneieren O. Ballangrud.

Fornminnene som vil bli berørt er en del av et gravfelt som ligger på eiendommene Knestang 128/1 og Knestang Nordre 128/5. Feltet består av fire sikre hauger og to forhøyninger som kan være rester etter gravrøyser.

I ØK-registreringen fra 9/6-66 v/H. Korshavn og B. Tangseth er den berørte haugen kalt haug 1. Den er den nordligste haugen i feltet og ligger 140 m NNØ for våningshuset på Knestang (128/1) og 20 m Ø for bygdeveien.

Haugen er en jordblandet rundrøys, forholdsvis klart markert. Haugen er avflatet på toppen. Haugen ligger på kanten av en skråning mot øst. Haugen er ca. 11 m. i diameter og 1 m. høy. Haugen virker urørt.

Gårds/bruksnavn Knestang Nordre	
G.nr./br.nr. G.no. 128/5	
Kommune Ringerike	Fylke Buskerud

Ca. 3 m. mot SØ ligger det en langaktig steinblandet forhøyning. Det kan dreie seg om rester etter en gravhaug eller en gammel rydningsrøys. Utstrekning N-S 5 m, Ø-V 2 m, høyde 0,3 m.

På samme platå som disse ligger det i følge Ballangrud rester etter en smie. Det var ikke mulig å påvise denne tuften ved befaringen.

Ballangrud, som er 70% uføretrygdet ønsker å bygge en livørsbolig på område ved haug 1. Dette er det eneste sted på eiendommen som det er mulig å sette opp en slik bolig.

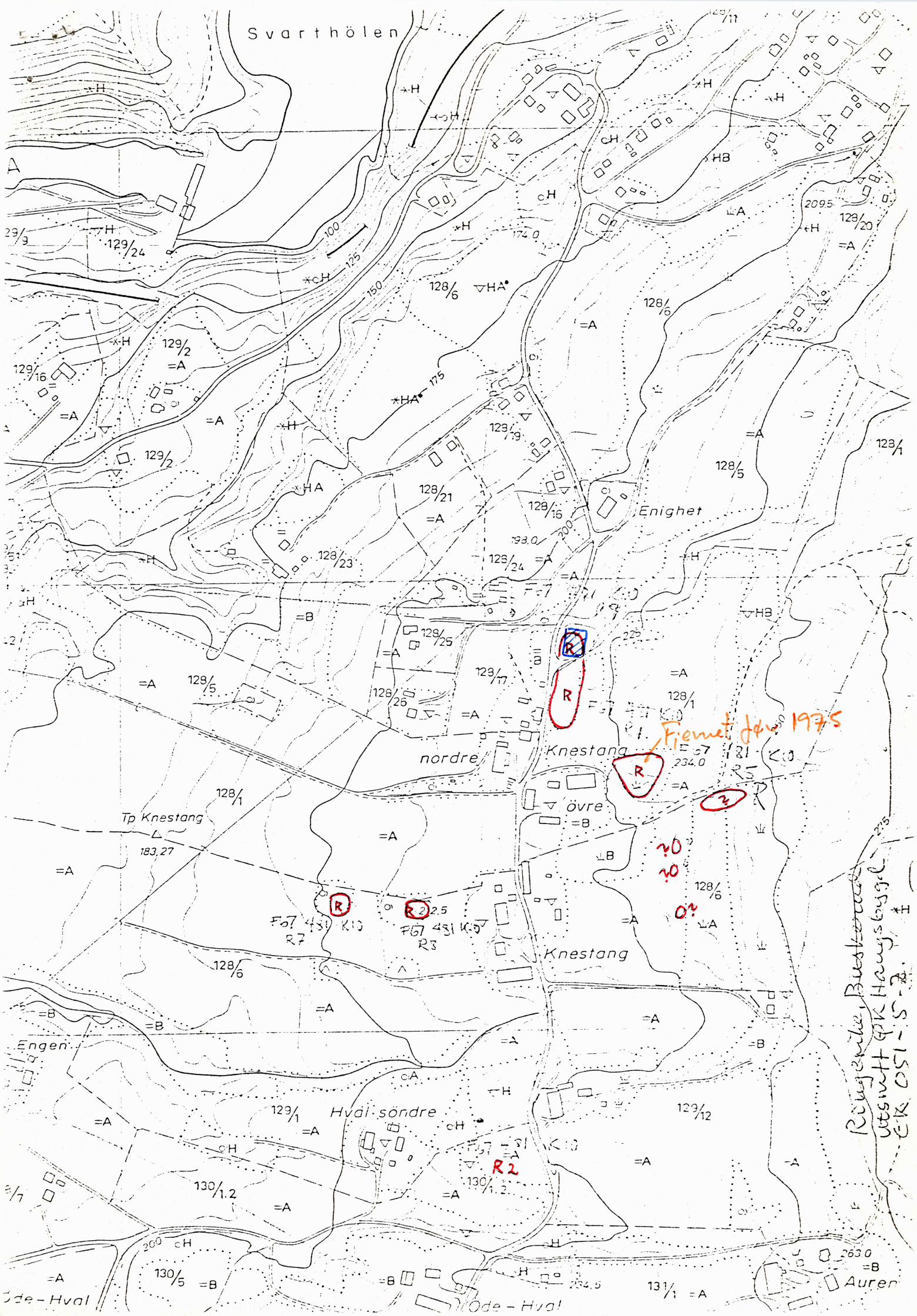
Ballangrud har foreslått to alternativer når det gjelder plassering av huset i forhold til fornminnet. 1) At huset bygges i vinkel helt inn til haugen. 2) At fredningen for haugen oppheves.

Alternativ 1 er en dårlig løsning og dersom en velger å godkjenne bygging i området må en utgravning av haugen være den beste løsningen.

Oslo, den 5. mai, 1981.

Harald Jacobsen

Svarthölen

Fremet den 1975

Ringen, Bustrer utsvitt GK Havgsgård CK 051-S-2.

R

R

2

30

30

02

R

R

R2

Föl 431 K10 R7

Föl 431 K10 R3

Auren

A

29/3

129/24

129/2

129/2

129/5

128/1

128/1

183,27

128/6

129/1

130/1,2

130/5

1/7

Ode-Hval

nordre

Knestang

övre

Knestang

Hval söndre

Ode-Hval

Enighet

2095

128/1

128/5

128/1

128/1

128/6

129/12

131/1

128/20

128/6

175

128/21

129/19

128/16

128/24

128/23

128/25

128/7

128/25

183,27

22,5

234,0

128/6

130/1,2

263,5

263,0

263,5

Gårds/bruksnavn Knestang Nordre	
G.nr./br.nr. G.no. 128/5	
Kommune Ringerike	Fylke Buskerud

Ca. 3 m. mot SØ ligger det en langaktig steinblandet forhøyning. Det kan dreie seg om rester etter en gravhaug eller en gammel rydningsrøys. Utstrekning N-S 5 m, Ø-V 2 m, høyde 0,3 m.

På samme platå som disse ligger det i følge Ballangrud rester etter en smie. Det var ikke mulig å påvise denne tuften ved befaringen.

Ballangrud, som er 70% uføretrygdet ønsker å bygge en livørsbolig på område ved haug 1. Dette er det eneste sted på eiendommen som det er mulig å sette opp en slik bolig.

Ballangrud har foreslått to alternativer når det gjelder plassering av huset i forhold til fornminnet. 1) At huset bygges i vinkel helt inn til haugen. 2) At fredningen for haugen oppheves.

Alternativ 1 er en dårlig løsning og dersom en velger å godkjenne bygging i området må en utgravning av haugen være den beste løsningen.

Oslo, den 5. mai, 1981.

Harald Jacobsen

- Foto liste
1. Haug 1 fra SØ.
 2. Haug 1 fra ØSØ.
 3. Haug 1 fra SV.

Foto: H. Jacobsen.

KNESTANG NORDRE 128/5
RINGERIKE kommune, BUSKERUD
HAUG s. NORDERHOU pgd.

L 2563.

Haug 1 fra Sφ.

Haug 1 fra ØSφ

Haug 1 fra SV.

UNIVERSITETETS
OLDSAKSAMLING

FREDERIKS GATE 2
OSLO 1

Gårds/bruksnavn Knestang	
G.nr./br.nr. 128/5	
Kommune Ringerike	Fylke Buskerud
Sogn Haug	Prestegjeld Norderhov
Eier/bruker, adr. Oddvar Ballangrud, Rute 2010, 3500 Hønefoss.	
Gjelder: Undersøkelse av en gravhaug.	
Flyfoto R4 F.67.481.K10	Kartref. ØK:CK 051-5-2 Haugsbygd
Innber./rapport/reg. ved: Laila Rolfsen	Dato 29.12.81

Innledning

I anledning oppføring av enebolig søkte bonde Oddvar Ballangrud i brev av 18.2.81 om å få hevet fredningen av en gravhaug på sin eiendom.

I brevet anførte han at formasjonen kanskje var en naturdannelse og at det i sin tid hadde stått en korntørke på stedet.

Ved vedtak av 4.6.81 besluttet Oldsaksamlingen å frigi haugen etter en forutgående undersøkelse og under forutsetning av at Ballangrud stilte nødvendig arbeidsmannskap og en traktorgraver med fører til rådighet, jfr. saksdokumentene.

Gravhaugen ble registrert i forbindelse med Det økonomiske kartverk i 1966. Den var tidligere ikke kjent. Ifølge registreringsrapporten var gravhaugen 11 m i diameter og 1 m høy. Haugen lå ca. 140 m nordnordøst for våningshuset på Knestang, gnr. 128/1, og 20 m øst for bygdeveien i nordenden av en nord-sørgående rygg. Stedet ligger høyt og

Gårds/bruksnavn Knestang	
G.nr./br.nr. 128/5	
Kommune Ringerike	Fylke Buskerud

fritt med utsikt over Ringerike og Hønefoss.

Prøvegravning

Da det var tvil om forhøyningen virkelig var en gravhaug, foretok førstekonservator Perry Rolfsen, cand.mag. Tom Bloch Nakkerud og arkitekt Torry Jøssang en prøvegravning i formasjonen 8. oktober 1981.

Det ble gravet en 2 m lang og 0,4 m bred sjakt i forhøyningens søndre del. Like under et tynt lag med grastorv var det ^{og noe jordblandet sand} morenegrus, og stedvis stakk fjellet bestående av fyllitt opp like under grastorva. Et par prøvestikk i forhøyningens vestre del viste at også der stakk fjellet høyt opp.

Denne prøvegravningen verken bekreftet eller avkreftet teorien om at formasjonen var et fornminne. Men hvis forhøyningen virkelig var en gravhaug, måtte det i alle tilfelle være en meget lav haug.

Hovedgravning

Undersøkelsen av forhøyningen fant sted 17. oktober 1981 under ledelse av førstekonservator Perry Rolfsen med følgende deltagere: bonde Oddvar Ballangrud, arkitekt Torry Jøssang, lærer Gunn Jøssang og lærer Laila Rolfsen. Dessuten ble det brukt en traktorgraver som ble kjørt av bonde Jesper Sætrang.

Formasjonen tegnet seg som en lav, nærmest rund forhøyning der den lå på toppen av en rygg. Den var ca. 10 m i diameter og ca. 0,4 m høy.

Haugens østre kant var noe skadet ved tidligere

Gårds/bruksnavn	
Knestang	
G.nr./br.nr.	
128/5	
Kommune	Fylke
Ringerike	Buskerud

uttak av grus, og der sto^{det} et par store trær. Ellers var haugen bevokst med gras som bar preg av at matjordlaget var tynt.

Før gravningen startet, gikk vi over hele haugen med en detektor. Den slo ut på et par steder, men det viste seg å være brusker.

Haugen ble delt i to ved en nord-sørgående profil. Først ble vestre halvdel undersøkt, deretter den østre. Hele haugen ble gjennomgravet, og ved hjelp av traktorgraveren ble det gravet en halv meter ned i undergrunnen i tilfelle det skulle ligge graver i fyllittlommer. Haugen hadde ikke ringkjede, og flere steder var det vanskelig å fastslå dens avgrensning.

Lagdelingen i haugen var slik, jfr. profiltegningen:

1. Øverst var det grastorv som varierte i tykkelse fra et par cm til 5 cm. I dette laget lå det en del gjenstander fra nyere tid som brusker og biter av takpanner.
2. Under grastorvlaget var det et lag bestående av sand, grus og jord. Tykkelsen var fra 10-35 cm. I haugens søndre kant stakk fyllitten flere steder helt opp i grastorva. Det var dette laget som utgjorde selve gravhaugen. I dette laget var det et gravanlegg, et brannflak.
3. Under selve haugfyllen var det lys morenemasse og fyllitt. Tykkelsen på morenelaget var størst i haugens nordre kant.

Brannflak

I haugens sørvestre del var det et brannflak bestående av forholdsvis mørk jord, trekull, brente

Gårds/bruksnavn	
Knestang	
G.nr./br.nr.	
128/5	
Kommune	Fylke
Ringerike	Buskerud

bein og oldsaker, jfr. plantegningen. Flaket hadde en utstrekning på ca. 2x3,5 m. Deler av flaket bar preg av å være noe forstyrret, særlig gjaldt dette den nordvestre delen. Her var flakets avgrensning noe uklar. Tykkelsen på flaket varierte fra noen få cm til 12 cm, og den avtok ut mot kantene.

Brannflaket ble gravet med graveskjeier, og all masse fra flaket ble siktet gjennom duk med maskestørrelse 6mm x 6mm. Oldsakene lå innenfor et område på 0,70 x 0,50 m og ca. 15-18 cm under markoverflaten i sørøstre del av flaket. De fleste gjenstandene lå samlet. Flere av oldsakene bærer preg av å ha vært utsatt for høy temperatur.

Da det ikke var noe klart skille mellom brannflaket og den underliggende morenen, og da noe av denne morenemassen også bar preg av varme, kan dette tyde på at selve likbålet har stått på det stedet.

Disse oldsakene ble funnet(81/93):

1. Samling skår av leirkar.
2. Liten ringspenne av bronse med jernnål.
3. En bronsenål, brannskadet.
4. En bronsenål.
5. En jernnål.
6. Kniv av jern, levert til preparering 7.11.81.
7. Stykke av jern.
8. Stykker av beinkam.
9. Stykker av flere beinnåler.
10. Stykker av ornerte gjenstander av bein.
11. Stykker av trekarkitt.
12. Samling brente bein, 195 g. Muligens kvinne.
Bestemt av lege Per Holch 5.11.81.

Gårds/bruksnavn	
Knestang	
G.nr./br.nr.	
128/5	
Kommune	Fylke
Ringerike	Buskerud

13. Samling trekull.

Konklusjon

Det var vanskelig å få fastslått med sikkerhet haugens størrelse. Trolig har den vært ca. 10 m i diameter og ca. 0,4 m høy. Haugen inneholdt en grav, et brannflak, som daterer haugen til folkevandringstiden.

Oslo, den 29. desember, 1981.

Laila Rolfsen

Laila Rolfsen

Vedlegg: Plantegning
Profiltegning
2 svart/hvitt filmer, L.2718 og L.2745.

Gravhaug på Knestang, gnr. 128/5, Ringerike k.,
Buskerud
Undersøkt 17. oktober 1981
L. 2718

Gravhaug på Knestang, gnr. 128/5 , Ringerike k., Buskerud

Undersøkt 17. oktober 1981

L.2718

- 1 - 4 Haugen under gravning, sett mot nord
- 5 Haugen under gravning, sett mot øst
- 6 - 7 Haugen under gravning, sett mot sørøst
- 8 - 12 Haugen under gravning, sett mot øst
- 13- 18 Profil nord-sør, sett mot øst
- 19- 21 Søndre halvdel av profil nord-sør, sett mot nordøst
- 22- 25 Søndre halvdel av profil nord-sør og østre halvdel av profil øst-vest, sett mot sørøst

Gravhang

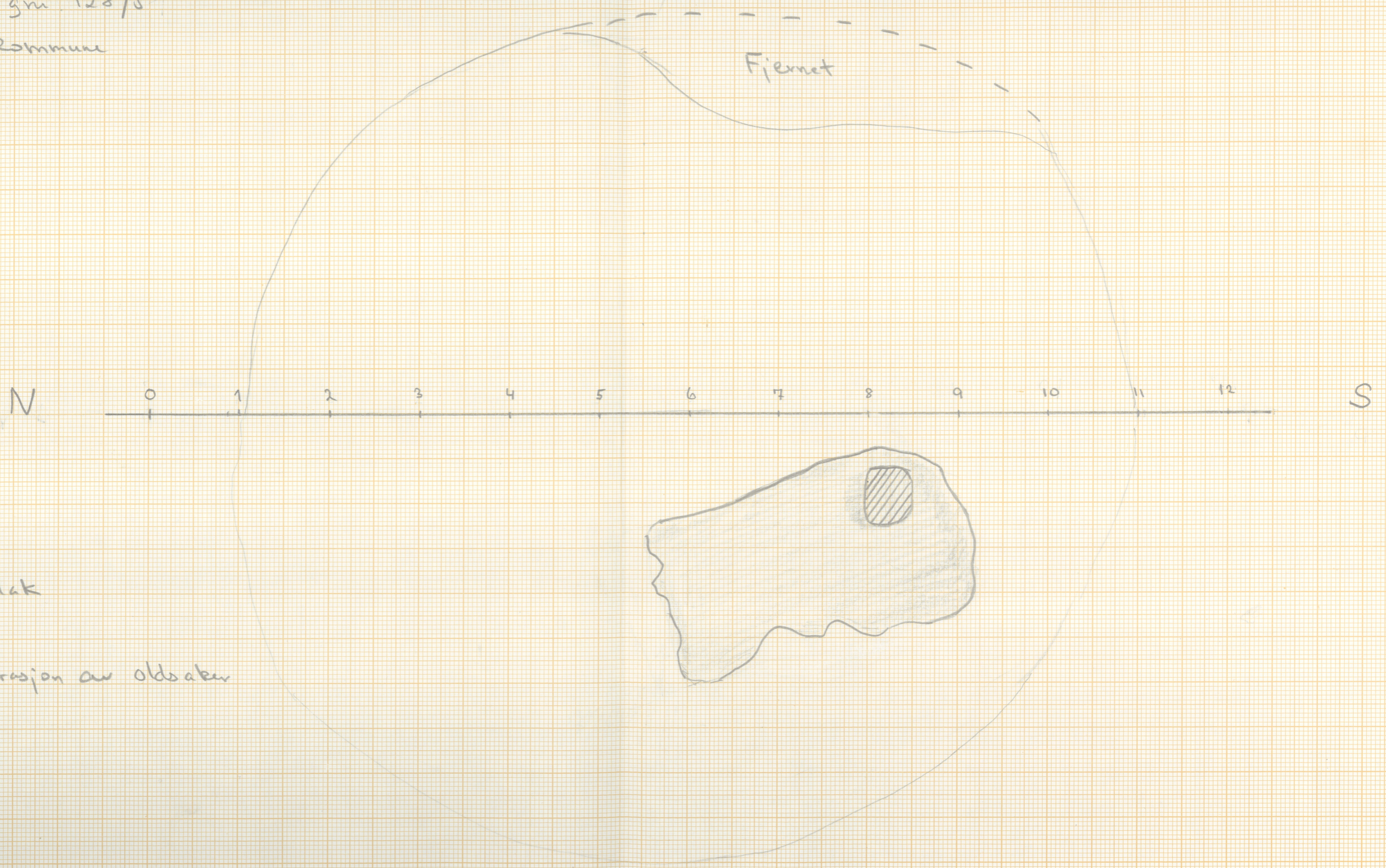
Plantegning, M = 1:50

Krustang, gm 128/d

Ringerike Kommune

Buskerud

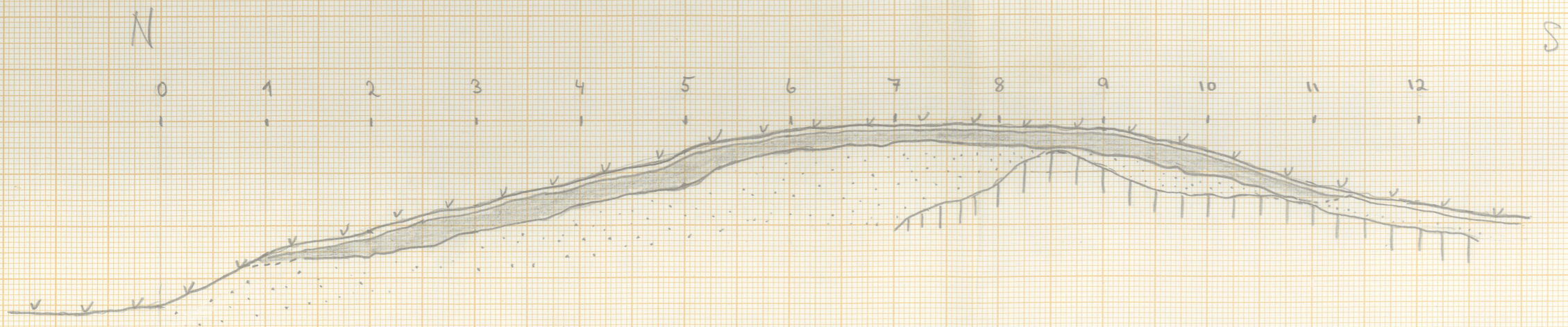
17.10.1981

Brennflak

Konsentrasjon av oldsaker

-
Grastovv
-
„Kulturjord“
-
Morene
-
Fjell

GRAVHAUG
 Profil nord-sør
 KNESTANG, gm. 128/5
 Eier
 ODVAR BALLANGERUD.
 M = 1:50
 Ringerike Kommune
 Buskerud
 17.10.1951